

PIILOSILLA

KATJA JUNTUNEN

PIILOSILLA

KATJA JUNTUNEN

kevät/kesä2014 naistenvaatemallisto

Opinnäytetyö 2013

Lahden ammattikorkeakoulun

muotoilu- ja taideinstituutti

muoti- ja vaate suunnittelu

TIIVISTELMÄ

Piilosilla –opinnäytetyömalliston tavoitteena on ollut käyttää printtiä visuaalisena välineenä malliston suunnittelussa.

Opinnäytetyö on tutkimus printistä ja miten se vaikuttaa vaateen muotoihin, tunnelmaan ja koko suunnitteluprosessiin. Printin luomisessa kankaalle on käytetty perinteisiä käsityömenetelmiä; silkkipainoa ja kirjontaa, joilla kankaalle on haettu tuntua ja struktuuria. Kirjonta on toteutettu yhteistyössä Olli Vainion ja Lahden ammattikorkeakoulun tekniikanlaitoksen kanssa. Eläimistä inspiroitunut kevät/kesä2014 naistenvaatemallisto rakentuu selkeistä silueteista ja uudennlaisista yhdistelmistä.

Kirjallisen tutkimuksen lisäksi opinnäytetyöhön kuuluu viisi valmistettua asukokonaisuutta suunnitellusta mallistosta.

Avainsanat: printti, silkkipaino, kirjonta, leikkisyys

ABSTRACT

The goal of my graduation work entitled Piilosilla (=Hide and seek) was to use print as a visual element in a design process.

My graduation work is a research of print and how it affects to shapes of garments, the feeling of a collection and the whole design process. I have used basic handcraft methods on print-making such as silk screen printing and embroidery. With these techniques I have achieved the right feeling and structure of fabric. Embroidery has been made in cooperation with Olli Vainio and Lahti University of Applied Sciences Faculty of Technology. Spring/summer2014 collection inspired by animals is about clean silhouettes and interesting combinations.

In addition to written reaserch I have produced five ensembles from the designed collection.

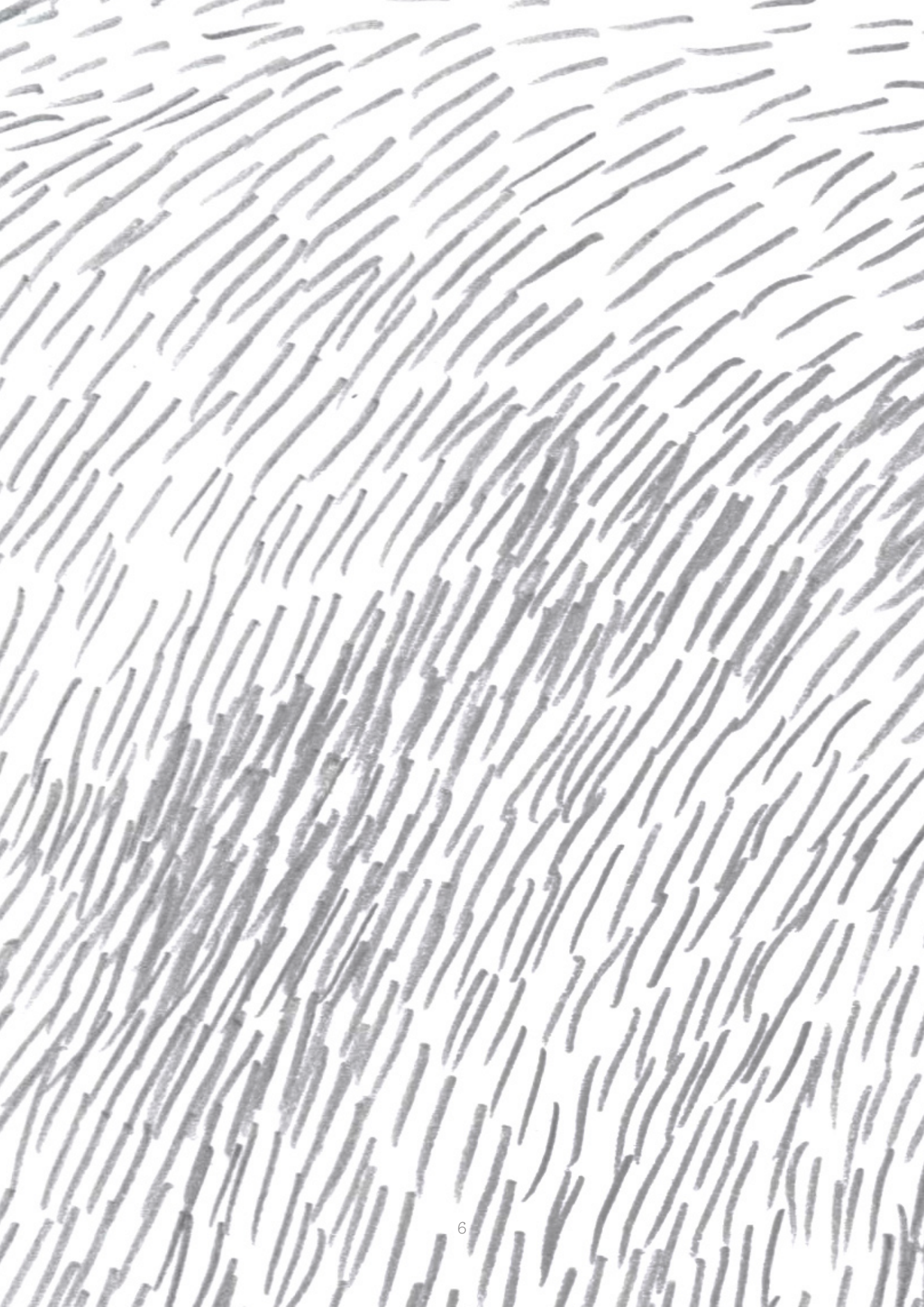
Keywords: print, silk screen printing, embroidery, playful

SISÄLLYSLUETTELO

<i>JOHDANTO</i>	7
<i>TAVOITTEET</i>	8
<i>TUNNELMA</i>	10
<i>KONSEPTI</i>	12
<i>MATERIAALIT</i>	14
<i>silkki</i>	14
<i>hamppu</i>	14
<i>pellava</i>	14
<i>vaatetusneopreeni</i>	14
<i>VÄRIT</i>	16
<i>PRINTTI</i>	18
<i>piilosilla-printti</i>	20
<i>printtikoot & -värit</i>	22
<i>SILKKIPAINO</i>	24
<i>BRODEERAUS</i>	26
<i>työjärjestys</i>	28
<i>SUUNNITTELU & KAAVOITUS</i>	30
<i>KENGÄT</i>	32
<i>MALLISTORUNKO</i>	34
<i>tuotteet 1-4</i>	36
<i>lopun asukokonaisuudet</i>	44
<i>MALLISTO</i>	46
<i>ROLE PLAY -EDITORIAL</i>	48
<i>REFLEKTIO</i>	56
<i>LÄHTEET</i>	58
<i>KIITOKSET</i>	59

JOHDANTO

Teen opinnäytetyössäni kevät/kesä 2014 naistenvaatemallistoa. Aiheenani on eläinprintti. Printti on mallistossani pääosassa ja sitä kautta tutkin vaatetta, sen muotoja ja tunnelmaa. Tutkin miten eri tavoin printti vaikuttaa vaateen suunnittelussa ja lopullisessa tuotteessa. Käytän eri materiaalienmuokkaustekniikoita, joilla vien printtiä pidemmälle kaksiulotteisesta pinnasta. Haluan, että printti on enemmän kuin kuva kankaalla vaant se on kaikilla tavoin visuaalisesti kaunis. Printin kautta kankaaseen ja vaatteeseen tulee vahva tunnelma ja haluan käyttää sitä hyväksi.

Lähdin miettimään opinnäytetyöaiheittani niiden asioiden kautta mitkä ovat minulle tärkeitä. Minulle luonto ja eläimet ovat aina olleet tärkeitä vapaa-aikana sekä visuaalisena lähteenä kuvataidetunnilla. Myös kuvataide on aina ollut kiinnostuksen kohde sekä koulussa, että harrastuksena. Päätin tehdä eläinaiheista printtiä ja käytän sitä suunnittelun lähtökohtana. Teen printtiä, koska piirtäminen ja kuvataiteet ovat asioita joita olen tehnyt aina ja missä olen hyvä. Käsillä tekeminen, kuten piirtäminen ja käsityöt, ovat tulleet luonnostaan ja nyt haluan yhdistää kiinnostuksen kohteeni ja viedä ne asteen pidemmälle.

TAVOITTEET

Tavoitteenani on käyttää printtiä visuaalisena välineenä malliston suunnittelussa.

Printti ei ole vain kuva kankaalla vaan se on osa kokonaisuutta (Fogg, 2006, s.8). Printti vaikuttaa koko suunnitteluprosessissa. Haluan, että printin aihe jatkuu vaateen muodoissa ja väreissä. Printti on suuressa osassa kokonaisuutta, siksi sen täytyy puhua samaa kieltä kuin vaateen leikkausten ja värien. Vaatteessa ei ole sama tunnelma ilman printtiä kuin printin kanssa. Taas ilman vaatetta printtikangas voi muuntautua monenlaiseen muotoon ja välittää eri tunnelmia. Printti ei siis ole pelkkä päälle liimattu kuva vaan se on mukana koko suunnitteluprosessissa.

Printillä ei ole selvää funktiota, minkä takia sille riittää epäilöitä. Se on pelkkä koriste. Kun ei ole funktiota sen tarkoitus on antaa iloa turhasta. Printti on häiriö, joka vakuuttaa, että maailmassa on aikaa leikkiä ja koristelu itsessään on tarkoitus (Fogg, 2006, s.8). En halua tehdä liian vakavia vaatteita vaan tuoda leikkisyyden ja ilon esiin. Kokemuksen perusteella vaatteilla on jonkinasteinen vaikutus mielialaan. Haluan vaateen piristävän joka kerta kun sen näkee. Mielenkiintoa mallistoon tuon vastakkainasetteluilla materiaaleissa, printissä ja vaateen muodoissa.

Printin luomisessa kankaalle käytän käsityömenetelmiä. Printti on vaatteessa pääosassa ja haluan tuoda sen esiin kankaasta. Printti saa omanlaisensa tunnelman kun käytän perinteistä kankaanpainoa sekä kirjontaa, joista huokuu vahva käsityöhenki. Kirjonnalla kankaalle tulee kuvan lisäksi pintaa ja kuva erottuu kankaasta kolmiulotteisempana.

Silkkipainon keksiminen nopeutti printtikankaiden tuotantoa. Aikaisempina painometodeina käytettiin erilaisia kaiverrustekniikoita, kuten puupainoa. Nykypäivän villitys on digiprinttaus, jolla pystyy printtaamaan vaikka valokuvan kankaalle. Digiprinttauksella saa sekä tarkempaa jälkeä, että se on myös nopeampaa käsinpainamiseen verrattuna. Itse haluan tehdä kokeellisempaa suunnittelua, jonka takia käytän perinteisiä kankaanpainometelmiä. Silkkipaino-tekniikalla värit ovat intensiivisemmät ja lopputuloksessa on käsityöhenki. Painaminen tapahtuu jokainen väri kerrallaan luoden kerroksia. Värit voivat mennä päällekkäin, joka tuo käsintehdyn ja vinthagemaisen tunnelman. Käytän mieluummin silkkipainoa kuin digiprinttiä, koska haluan käsityön näkyvän mallistossa myös tekniikoina. Digiprintti ei tunnu tämän takia oikealta vaihtoehdolta.

Haluan mallistooni kotoisuutta, jolloin käyttäjän on helppo tuntea vaatteet omakseen ja niissä on hyvä olla. Uskon, että käsityötekniikoita käyttämällä vaatteelle syntyy tarina, joka tuo sille lisäarvoa. Käsityö tarkoittaa, että joku on itse tehnyt vaateen eikä kone. Käyttäjä luo vahvemman tunnesiteen vaatteeseen, joka on käsintehty kuin tehtaassa koneiden valmistamaan vaatteeseen. Haluan, että vaate on mielenkiintoinen mahdollisimman monella tavalla; ulkonäkö, pinta, värit, muoto, tunnelma.

Haluan tehdä visuaalisesti mielenkiintoisen ja kauniin malliston, jossa printti, vaateen muoto ja tunnelma sopivat yhteen. Vien printtiä pidemmälle kaksiulotteisesta pinnasta ja kokeilen eri materiaalimuokkausmenetelmiä, joilla saan kankaalle struktuuria. Uskon, että uudenlaiset toimintatavat saavat työni jännittävämpään lopputulokseen.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten printti vaikuttaa vaateen suunnitteluun ja valmiin vaateen tunnelmaan?
2. Printin vaikutus kaavoitukseen ja materiaalivalintoihin?
3. Printin vaikutus vaatesuunnittelussa?

1.

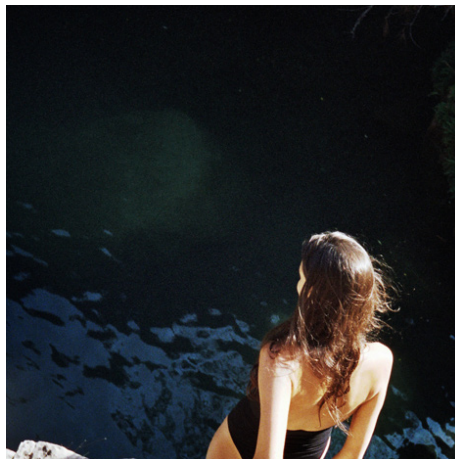
2.

3.

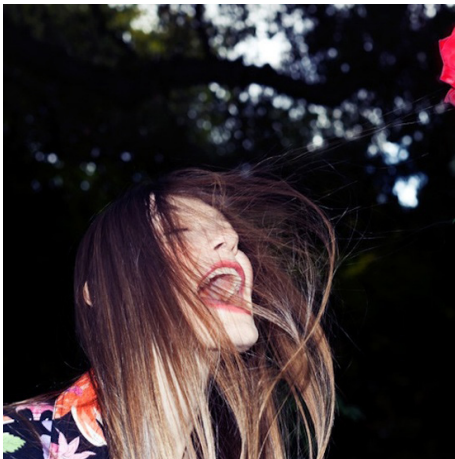
4.

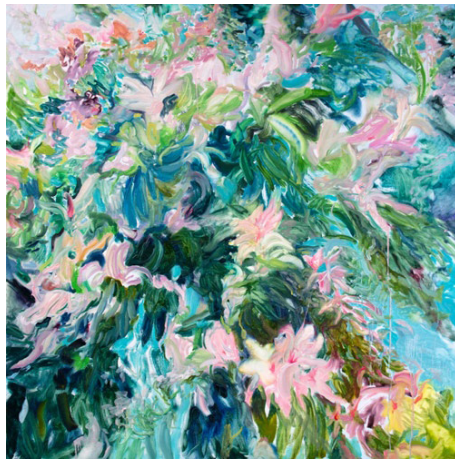
5.

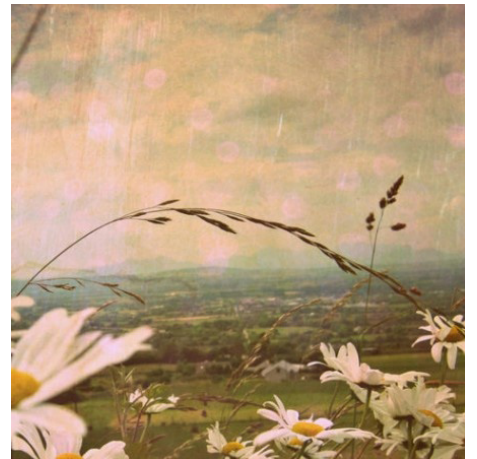
6.

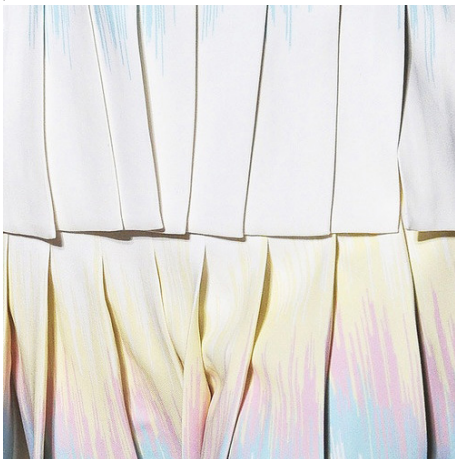
7.

8.

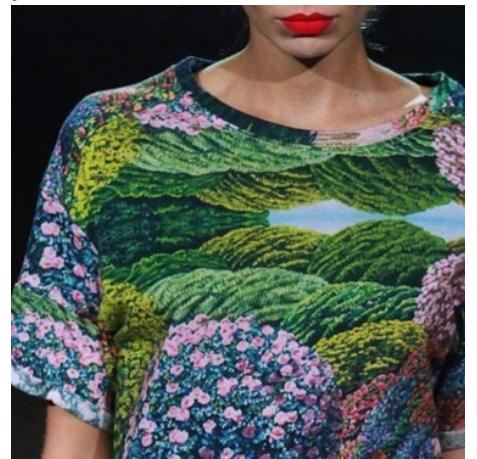
9.

10.

11.

12.

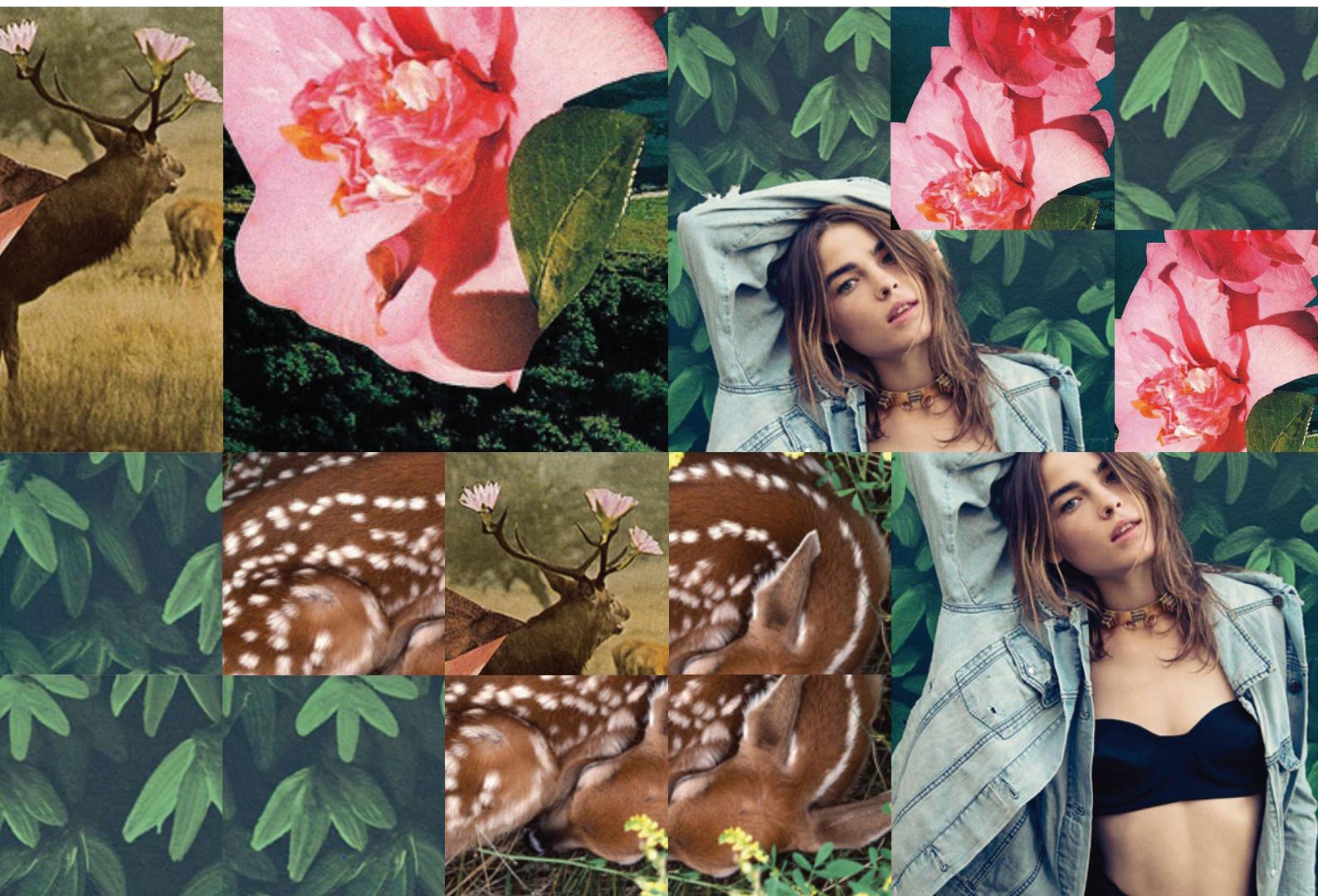
TUNNELMA

Printin eläinaiheen valitsin omista kiinnostuksenkohteistani. Olen hyvin eläinrakas, joten aihe oli helppo ja uskon, että se tulee aina olemaan osa identiteettiäni myös suunnittelijana.

Eläinprintistä vaatetuksessa tulee usein ensin mieleen voimakkaat leopardi- ja tiikerikuosit. Puhun nyt näistä eläinten erilaisista raita- ja pilkkukuoseista eläinkuoseina. Jo aikaiset luola-maalaukset näyttävät, että ihminen imitoi eläimiä. Metsästäjät eläintennahoissaan ei ole ainoastaan maastoutumiskeino vaan ottaakseen osan eläimen myyttisistä ominaisuuksista. Eläimet raidoissa ja pilkuissa ovat vaarallisia saalistajia; verenhimoinen tiikeri, nopea leopardi, ovela käärme, viheliäs kissa. Eläinkuosin pukeminen kertoo halusta välittää samaa vaarallista saalistus-viettä kuin isot kissat. Pelätyin saalistaja, naarasleopardi on arkkityyppi femme fatalesta. Pukemalla eläinkuosin naisesta tulee metsästäjä sekä metsästettävä. 1950 ja -60 -luvulla leopardiasun pukeminen huusi eroottisuutta. Nykypäivän eläinkuosi on tavallinen näky alus- sekä päällysvaatteissa kuin asusteissa. Kun eläinkuosia ei pue kuin toista ihoa, se ei huuda eroottisuutta. Tunnetuimpia eläinkuosin käyttäjiä ovat Roberto Cavalli sekä Dolce&Gabbana. (Fogg, 2006, s.53)

Luontoa on käytetty jo pitkään aiheena maalauksissa ja suunnittelussa kuin tutkimuskohteenakin. Se on turvallinen ja tuttu lähtökohta markkinoinnin kannalta. Luonto käsittää niin paljon, että uskoisin siitä riittävän inspiraatiolähteeksi loputtomiin. Jokainen prosessoi asiat eri tavoin.

Mallistoni eläinprintin on tarkoitus olla viekas ja leikkisä. Se tuo kankaan ja koko vaatteen esiin. Printin tarkoitus on koristaa ja viestiä ilosta. Kun kokonaisuus on onnistunut kaikki osat vaatteesta näyttävät hyvältä; värit, printti, kangas, leikkaukset. Haluan koko mallistossa olevan veikeä ja hieman ilkikurinen tunnelma. Kuitenkin positiivisella tavalla. Piilosilla-printti on mallistossa jatkuvana teemana. Vaatteiden laskostus, printin leikkaavat leikkaukset, aukot ja halkiot jatkavat teemaa. Haluan, että mallisto on houkutteleva väreillä ja pehmeillä muodoillaan.

KONSEPTI

Mallistoni konsepti tuo esiin leikkisyyden. Muodin ei tarvitse olla totista vaan se saa hymyilyttää. Haluan käyttäjän tulevan hyvälle tuulelle pukiessaan vaateen. Sama ajatus on koko konseptissa. Vaateen tulee tuntua hyvältä päällä ja saada käyttäjän näyttämään ja tuntemaan itsensä hyvälle.

Vaate itsessään on yksinkertainen ja helppo, mutta mielenkiintoa siihen tulee materiaaleilla ja printillä. Vaateen tulee olla päällä mukava eikä se saa kiristää. Mallistoni kaavoituksessa toistuu väljyys, mutta en tarkoita, että väljä vaate on välttämättä mukava. Mukavuus tulee hyvästä kaavoituksesta. Siitä, että vaate pysyy paikallaan eikä valu tai roiku. Vaatteessa kantaja tuntee olonsa hyväksi ja rennoksi.

Materiaalien tulee olla laadukkaat kestävyiden ja myös mukavuuden kannalta. Vaateen tulee olla tarkoitukseensa sopiva materiaaleiltaan ja kaavoitukseltaan. Kun ne ovat laadukkaita vaate kestää. Tarinalla tarkoitan ajatusta vaateen taustalla. Mallistossa on teema ja se jatkuu koko mallistossa jossain muodossa. Kun vaatteessa on tarina sen arvostus nousee. Käsitö nostaa vaatteessa sen arvostusta, jolloin siitä pidetään paremmin huolta. Olen käsillä tekevä persoona ja haluan sen näkyvän mallistossa.

-VÄRIT
-MATERIAALIT
-TARINA
-YKSINKERTAISUUS
-HELPPOUS
-VÄLJYYS
-KESTÄVYYS
-KÄYTÄNNÖLLISYYS
-MUKAVUUS

MATERIAALIT

SILKKI

Silkkiä saadaan pääasiassa viljellyn mulperi- eli silkkiperhosen toukan kehäämistä kotelosta eli kokongista, mutta myös jonkin verran villiperhosten kotelosta. Nykyisin silkkiä tuottavat pääasiassa Kiina ja Intia sekä Japani. Euroopassa on keskitytty lähinnä silkin jalostamiseen. Silkki on ohut, mutta erittäin luja ja taipuisa kuitu, jossa on hieno kiilto. Silkillä on korkea kosteudenimukyky ja se eristää hyvin lämpöä. Silkki kestää huonosti mm. auringonvaloa ja hikeä ja sähköistyy kuivassa ilmassa. (Finatex, 2013)

Valitsin silkin sen kauniin kiillon vuoksi. Kiiltävän silkin pinnalla mattavärinen printti pomppaa esiin. Dupion-silkissä on juuri sopivasti raaka tuntu, eikä se ole liian sileää. Dupion silkin juhlava kiilto saa kontrastin arkisempien materiaalien, kuten hampun välille.

Valitsemani silkit ovat valmiiksi värjättyjä, koska löysin juuri oikeat sävyt. Ongelmaksi jäikin, miten saan printin näkymään tummanvihreällä kankaalla. Pigmenttivärit sopivat kaikille kankaille, mutta se on värikerros kankaan päällä eikä imeydy kuituun jättäen pinnalle hieman muovisen ja jäykän tunnun. Reaktiivit taas imeytyvät kuituun, mutta ne näkyvät vain vaalealla pohjalla.

HAMPPU

Hamppua saadaan pensasmaisen kuituhampun rungosta. Kuituhamppu kasvaa 1-5 metrin mittaiseksi ja siitä saadaan 30 cm:n mittaisia kuitukimppuja. Hamppu on pellavaa jäykempi ja karkeampi kuitu. Hamppu on luja kuitu, mutta valkaisu heikentää sitä. Hamppu sopii mainiosti kosteisiin olosuhteisiin ja sitä onkin perinteisesti käytetty verkkoihin ja purjeisiin. Hamppu voidaan jalostaa myös hyvin hienoksi kuiduksi, jota voidaan käyttää vaatteiden valmistuksessa. (Finatex, 2013)

Kalanruoto-kuviainen hamppu on karhea, maanläheinen ja mielenkiintoinen vastakohta kiiltävälle silkille. Hamppua on helppo värjätä ja siinä itsessään on jo vahva tuntu.

PELLAVA

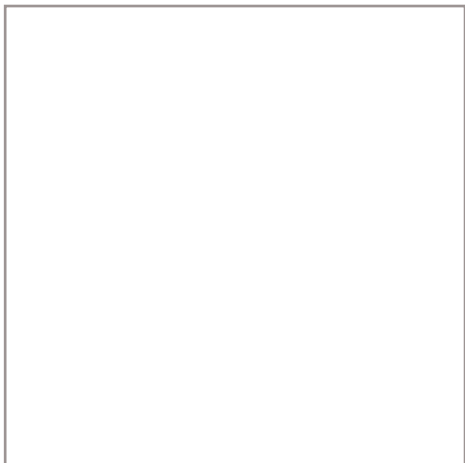
Pellavakuitua saadaan pellavakasvin varresta kuoren alla olevasta kerroksesta. Pellava on luonnostaan harmaata. Pellavakuitu värjäntyy huomattavasti huonommin kuin puuvilla ja koska kuitu kärsii kovassa valkaisuissa, pellavaa myydään eriasteisesti valkaistuna. Pellava on pitkä ja luja kuitu, mutta myös jäykkä, eikä se joustaa. Tämän vuoksi pellava rypistyy helpommin kuin puuvilla. Koska pellavakuitu on sileä, sillä on kaunis kiilto ja pellavatuotteet on helppo pitää puhtaana. Pellava imee erittäin hyvin kosteutta ja johtaa hyvin lämpöä. (Finatex, 2013)

Hamppu ja pellava ovat hyvin samankaltaisia materiaaleja. Valitsemani pellavakangas on löyhäsidoksinen ja tästä syystä myös laskeutuvampi ja kevyempi kuin hamppu. Maanläheinen tunnelma on kuitenkin sama kuin hampussakin. Löysin pellavan myös valmiiksi värjättyinä.

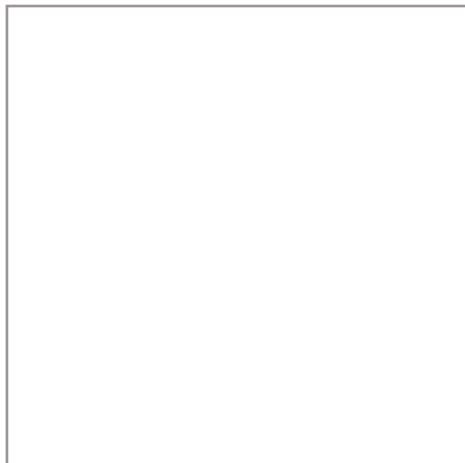
VAATETUS- NEOPREENI

Halusin mallistooni mukaan täysin erilaisen kankaan luonnonmateriaalien rinnalle. Neopreenin keinotekoisuus vastakohta muihin kankaisiin. Neopreenissa minua kiinnostaa sen tuntu ja muotoiltavuus. Siitä saa luotua suuria ja muhkeita muotoja ja se on miellyttävän tuntuista. Neopreeni, mitä käytän mallistossa, ei ole oikeaa neopreenia vaan vaatetukseen tarkoitettua. Sillä ei ole samoja teknisiä ominaisuuksia kuin oikealla neopreenilla.

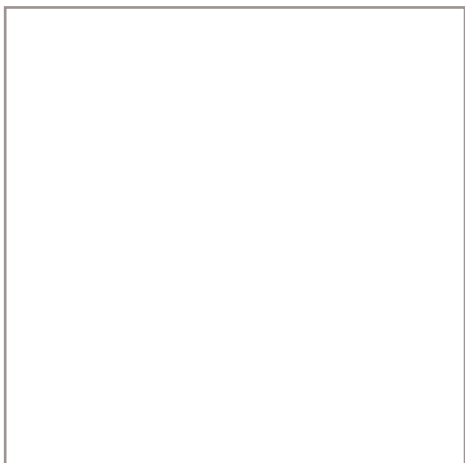
Etsin neopreenia aluksi Suomesta, mutta täältä löytyy vain oikeaa neopreenia, joka on kallista sen teknisten ominaisuuksien takia. Kankaiden hankinnan kannalta New Yorkin matka sopi juuri oikeaan saumaan, koska löysin sieltä etsimäni vaatetukseen tarkoitettua neopreenimaisen kankaan. Kyseisessä kankaassa on kiiltävä pinta niin kuin käyttämässäni silkissäkin. Kankaiden pinta näyttää samalta, mutta neopreeni onkin paksumaa, pehmeää ja muhkeaa. Kankaat ovat täysin erilaisia, mutta niissä on linkki toisiinsa ja saavat malliston pysymään eheänä.

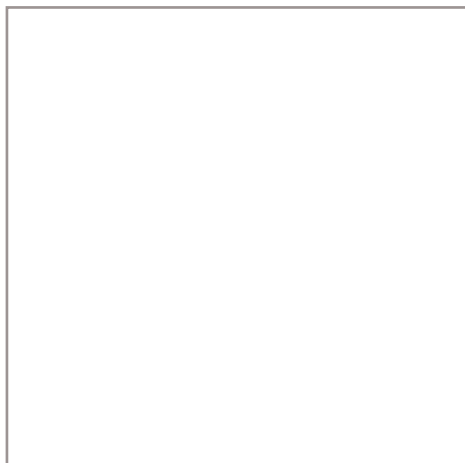
100 % pellava

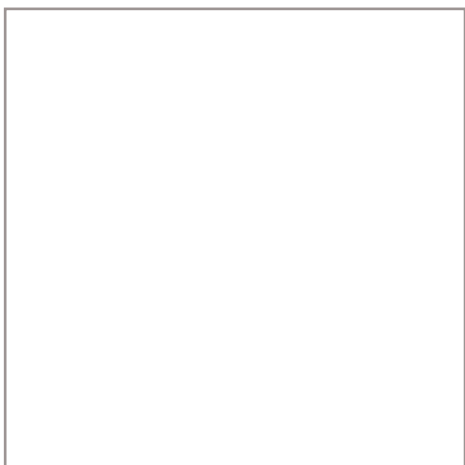
100 % silkki

100 % silkki

100 % hamppu

100 % polyesteri/vaatetusneopreeni

VÄRIT

PRINTTI

Painokuosin suunnittelussa kuvion jatkuvuus ja rytmi ovat oleellisia asioita. Raportti on yksi mallikerta, joka toistuu kankaalla. Seuraava painokerta näkyy kankaalla värien katkaisuna tai päällemenona, jota voidaan käyttää myös hyödyksi. Kahden painokerran päällekkäisistä väreistä syntyy yksi lisäväri: esimerkiksi punaisesta ja keltaisesta tulee oranssi. Printin tunnelman ja valittujen käsityötekniikoiden tulee toimia yhdessä ja puhua samaa kieltä. Printti vaikuttaa koko vaatteen suunnittelussa kaavoituksesta lopulliseen tuotteeseen. (Niinimäki ja Salonie-mi, 2008, s.69)

Koska opinnäytetyöni pääosassa on printin vaikutus suunnittelussa lähdin suunnittelemaan sitä ensimmäiseksi. Ajatuksenani oli, että valmiilla printillä pystyy parhaiten tekemään kokeiluja värien ja muotojen kanssa. Printissä aiheenani oli metsäeläimet ja printin oli tarkoitus olla kuin metsä: sekava ja runsas.

Ensimmäisiä printtisuunnitelmiani toteutin illustraattorin avulla, mutta sen terävä jälki ei tuntunut omalta. Kaipasin orgaanisempaa viivaa, mutta sen luominen tuntui vaikealta. Seuraavat kokeiluni tein eläinkirjojen kuvista leikkaa ja liimaa -tekniikalla. Realistiset eläinkuvat skaalattuina eri kokoihin sai printtiin epätodellisen tunnelman, mitä olin hakemassa. Realistisessa printissä oli oikeanlaista viekkautta ja leikkisyyttä. Ongelmakseni nousi tekijänoikeus-laki, jota en ollut ottanut huomioon:

4 §

Sillä, joka on kääntänyt teoksen tai muunnellut sitä tahi saattanut sen muuhun kirjallisuus- tai taidelajiin, on tekijänoikeus teokseen tässä muodossa, mutta hänellä ei ole oikeutta määrätä siitä tavalla, joka loukkaa tekijänoikeutta alkuperäisteokseen.

Jos joku teosta vapaasti muuttaen on saanut aikaan uuden ja itsenäisen teoksen, ei hänen tekijänoikeutensa riipu tekijänoikeudesta alkuperäisteokseen.

(Finlex, 2012)

Printtini oli koottu valokuvista leikatuista kuvista ja niistä oli koottu kokonaan uudenlainen kollaasi. Printti ei siis periaatteessa olisi rikkonut tekijänoikeuslakia, mutta raja uuden ja alkuperäisen teoksen välillä on niin veteen piirretty, että päätin olla käyttämättä printtiä. Halusin olla varma tekijänoikeuksista.

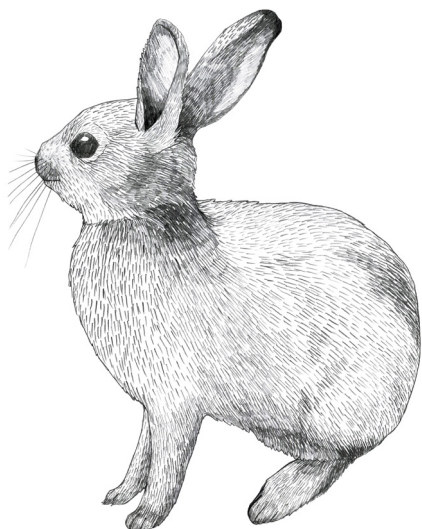
Seuraavaksi käytin kuvituskirjoja, joissa on viivapiirustuksia ja joiden kuvat ovat vapaasti käytettävissä. Graafinen suunnittelija Inka Järvinen käyttää samoja kuvituksia. Kirjoja on aiheittain; nisäkkäät, linnut, kalat, kasvit jne. Viivapiirustusten käyttö sopi printtiini hyvin, koska kuvat olivat valmiiksi mustavalkoisia ja soveltuvia silkkipainoon, jota olin päättänyt käyttää. Printin kasaaminen osoittautui haastavammaksi kuin kuvittelin, koska en halunnut printtiin liian vahvasti toistuvaa rytmiä. Printtiin tulee helposti vahva toisto jos joku elementti erottuu paljon muista. Tai jos elementit ovat linjoiltaan saman suuntaiset se rytmittää printin voimakkaasti.

Kuvituskirjojen kuvista kokoamani printit olivat toimivia, mutta eivät kuitenkaan saavuttaneet sitä tunnelmaa mitä olin hakemassa. Näiden printtien käyttäminen lopullisessa mallistossa olisi ollut tyytymistä ihan hyvään. Koska printti on tutkimusaiheeni ja pääosassa mallistossa halusin olla siihen täysin tyytyväinen. Ymmärsin, että printissä tulee olla oma kädenjälkeni. Silloin tunnelmakin tulee itsestään.

Otin aiemmin hylkäämäni metodit käyttöön ja piirsin eläimet käsin. Aluksi tarkoitukseni oli suunnitella noin kolme erilaista printtiä. Printtikokeilujeni myötä ymmärsin miten yhdestäkin printistä muokkaamalla saa useita variaatioita ja yhdessäkin on materiaalia koko mallistoon. Skaalaamalla ja värejä muuttamalla ilme muuttuu.

Lopullinen printtini on jäniksen ja ketun piiloleikki. Printin tunnelma on leikkisä ja se tunnelma jatkuu koko mallistossa. Kani on todellisuudessa ketun ravintoa ja siksi printissä on toisaalta takaa-ajo meneillään. Leikkisä esitystapa saa printtiin viekkaan vivahteen.

Aikataulutin printin suunnittelun ensimmäiseksi tehtäväkseni. Sen tekeminen osottautuikin vaikeammaksi kuin kuvittelin ja se vei suurimman osan ajastani. Pidin turhaan kiinni aluksi päättämistäni päämääristä saada printistä tietynlainen. Ymmärsin, että vaikka printti onkin suuressa osassa mallistoa, se on vain osa kokonaisuutta.

PIILOSILLA-PRINTTI

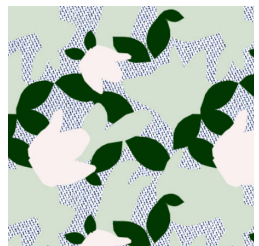
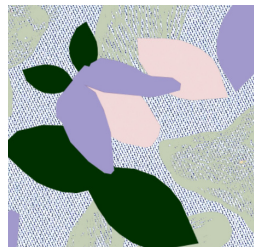
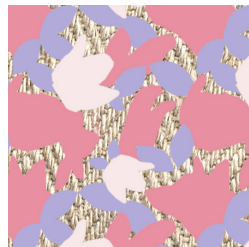
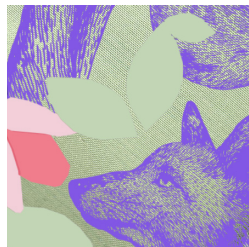
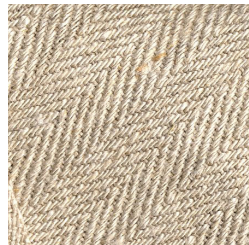
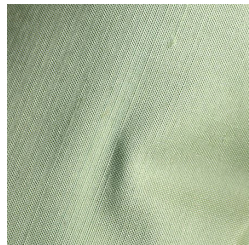
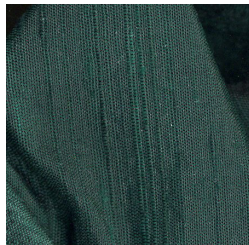

PRINTTIKOOT & -VÄRIT

Toteutan Piilosilla-printtiä kahdessa koossa. Vaikka printti on sama koko mallistossa, värien ja koon muuttamisella printistä saa aivan eri näköisen. Kaksi eri kokoakin tuntui riittävältä tämän kokoiseen mallistoon. Vaihtelua oli jo sen verran paljon, että muuten kokonaisuus olisi ollut rauhaton ja sekava.

Suurempi printti on yksityiskohtaisempi. Eläimistä näkyy kaikki yksityiskohdat silmistä viiksikarvoihin. Koska tässä printissä on pieniä yksityiskohtia on hyvä, että vaatteiden leikkaukset eivät katkaise printtiä. Tällöin selkeys ei kärsi ja tuotteessa pysyy tarvittava selkeys.

Pienempi printti taas on tyylielämpi ja siinä elementit ovat vain värialueina. Koska printti on selkeä se toimii pienenä ja myös niissä tuotteissa, joissa on enemmän leikkauksia ja yksityiskohtia.

*Vaikka kummassakin
printtikoossa on vain
kaksi eri värivaihtoehtoa,
kankaan väri muuttaa
ilmettä huomattavasti.*

SILKKIPAINO

Koska haluan käsityön olevan vahvasti mukana mallistossani mietin perinteisimpiä kankaan muokkaustekniikoita. Silkkipaino oli ensimmäisenä mielessäni. Siinä on paljon vaihtoehtoja riippuen millaisen lopputuloksen haluaa. Voi käyttää perinteisiä pigmentti- tai reaktiivivärejä, syövyttää kangasta tai käyttää kuvion esiin tuomiseen nukkaa, glitteriä tai foliota.

Silkkipainomenetelmässä puusta tai metallista valmistettuun seulaan pingotetaan kireälle seulakangas. Laakapainossa käytettiin seulakankaana aikaisemmin silkkiä, mistä nimi silkkipaino juontaa juurensa. Myöhemmin silkki korvattiin polyesterikankaalla. Eri menetelmin seulakangas tehdään väriä läpäiseväksi kuva-aiheen kohdalta. Painokehys tehdään väriä pitäväksi altaaksi käyttäen teippejä ja seulantäyteainetta. Painettaessa painoväri vedetään kumilastalla (raakelilla) seulakankaan läpi kehyksen alla olevaan kankaaseen tai muuhun painoalustaan. Painoväri läpäisee seulan vain kuva-aiheen kohdalta toistaen kuvion tarkasti joka painokerralla. (Kanerva ja Koskela, 1979, s.10)

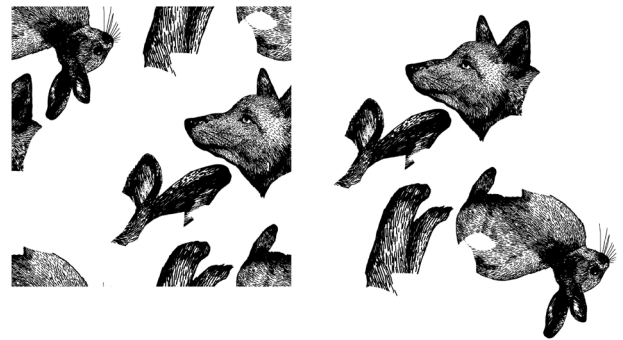
Kun painettava kuvio on valmis se kopioidaan kalvolle. Seulakangas käsitellään valoherkällä emulsiolla ja seula asetellaan valotuslaitteeseen kalvon päälle. Valotuskoneessa emulsiopin nan suojaamattomat kohdat kovettuvat ja kalvolle tulostetun kuvion alle jääneet kohdat pysyvät pehmeinä. Loppupusesussa kaaviosta aukenee pehmeäksi jääneet kohdat joiden läpi painoväri painetaan kankaalle. (Niinimäki ja Saloniemi, 2008, s.53)

Tällä menetelmällä itse toteutin kankaanpainon. Käytin painamisessa pigmenttivärejä, jolla voi painaa tummalle tai vaalealle pohjalle. Miinuksena on, että väri jättää kankaan pinnalle kalvon, eikä imeydy itse kankaan kuituun. Pigmenttivärejä sekoitetaan niille valmistettuun pastaan, joksi väritöntä painomassaa kutsutaan. Jotta painopastasta saa tarpeeksi peittävää tummalle pohjalle peruspastan sekaan tulee lisätä peittopastaa, joka tekee pastasta jähmeämpää. Väriin läpäisy seulasta myös heikkenee ja peittopasta kuivuu nopeasti seulaan tukkien sen. Seulaa täytyy tällöin pestä useasti mikä hidastaa työn etenemistä.

Toteutin printtiä kahdessa koossa, joten tein kaksi seulaa; suuremmalle ja pienemmälle printille. Seulassa ei voinut käyttää kuvion katkaisevaa raporttia, koska sen kohdistus painovaiheessa olisi ollut liian vaikeaa ja se jättäisi kankaaseen ruudukomaisen kuvion, koska värit menisivät aina vähän päällekkäin. Lisäksi pienikin heitto painokuvion mittoissa saisi kuvion menemään vinoon toistettaessa kuviota. Siksi leikkasin printistä toistuvan alueen rikkomatta mitään kuva-alueista. Tällöin pieni heitto painovaiheessa ei vaikuttanut printin ulkonäköön.

Suuren seulan käsittely painovaiheessa oli välillä yksin hankalaa ja raskasta. Painamista oli useampi metri ja aikaa kului paljon. Jouduin ensimmäisen valmiin kankaan jälkeen pesemään seulasta kuvion kokonaan pois, koska olin käyttänyt liikaa peittopastaa peruspastan seassa. Peittopasta oli saanut seulan tukkeutumaan ja asian korjaamiseen ei auttanut kuin kuvion valotus seulaan uudestaan. Asiasta viisaampana jätin tummimman kankaan painon viimeiseksi seulan tukkeutumisen varalta.

Silkkipainossa jokainen väri on painettava erikseen. Kolmivärinen printti täytyy siis painaa kolmella eri seulalla. Mitä useampi väri, sitä kauemmin painaminen kestää. Pienempi printti on toteutettu vain painamalla ja se koostuu kolmesta väristä. Painaminen tapahtui siis kolmella eri seulalla.

Lopullinen painokuvio ei katkaise elementtejä, jolloin pieni kohdistusvirhe ei näy lopullisessa kankaassa.

Silkkipainossa jokainen väri painetaan erikseen kankaalle.

BRODEERAUS

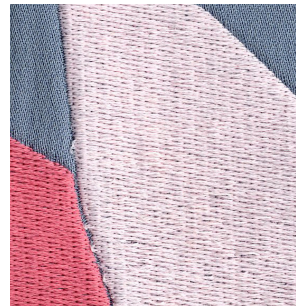
Minua kiinnosti saada kankaalle muutakin kuin pelkkää väriä. Halusin saada printin kohoamaan kankaasta ja erottumaan perus printtikankaasta. Tästä syystä kiinnostuin kirjonnasta. Aluksi ajattelin tekeväni kirjontaa käsin kankaalle paksulla langalla, mutta tajusin, että aikataulu ei tulisi pitämään, koska käsinkirjonta on erittäin hidasta ja kirjottavaa olisi ollut paljon.

Kuulin, että Lahden Ammattikorkeakoulun tekniikanlaitoksella on brodeerauskone, jota mahdollisesti pääsisin käyttämään. Menin tutustumaan koneeseen ja sain kuulla, että minun olisi mahdollista käyttää konetta jos joku opettaisi minulle sen käytön. Kuulin henkilöstä, jolta saattaisin saada apua ongelmaani ja otin häneen yhteyttä. Olli Vainio otti minut oppipojaksen ja opetti minulle brodeerausohjelmien teon ja huomioitavat asiat. Tein brodeerauksen käytännössä LAMKin tekniikanlaitoksella.

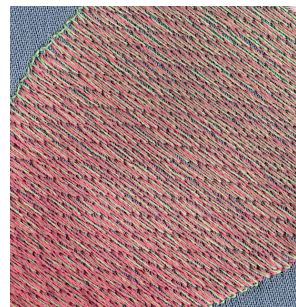
Brodeeraus on kuvion tekemistä kankaalle brodeeraukseen tarkoitetun ompelukoneen avulla. Brodeeraus aloitetaan kuvion piirtämisellä tietokoneella ja viemällä se brodeerauskoneeseen. Koneessa pystyy valitsemaan erilaisia tikkityyppejä, joilla saa luotua erilaisia kuviota ja pintaa kankaalle. Brodeerauskone kirjoo tarkasti valitun kuvion. Kuvion erottumiseen kankaalla vaikuttaa tikin suunta, tyyli ja langan laatu. Tikin suuntaa muuttamalla kuvioon saa luotua kolmiulotteisuutta vaikka langan väri pysyisi koko ajan samana.

Olli Vainio myy brodeerauslankoja ja sain häneltä uudenlaista Frosted Matte -brodeerauslankaa, jota ei juurikaan ole vielä käytetty. Perinteiset brodeerauslangat ovat yleensä kiiltäviä, mutta Ollilta saamani lanka on mattapintaista, joka on uudenlainen näky brodeerauksessa. Mattalanka yhdistettynä kiiltävään silkkiin ja neopreeniin saa brodeerauskuvat hohtamaan ulos kankaasta. Efekti on hyvin voimakas ja erikoinen.

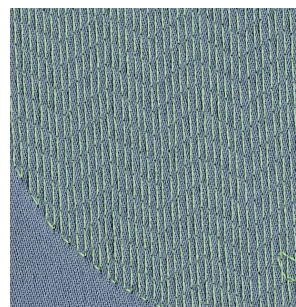
Käyttämäni tikkityypit ja efektit:

täyttötikki

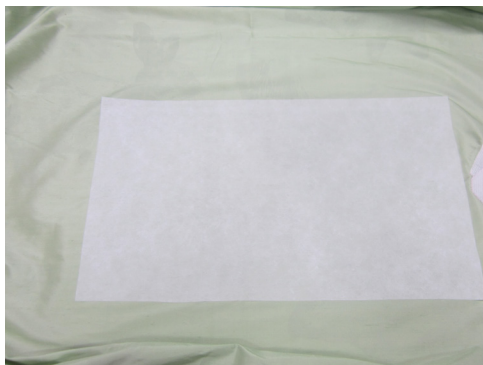
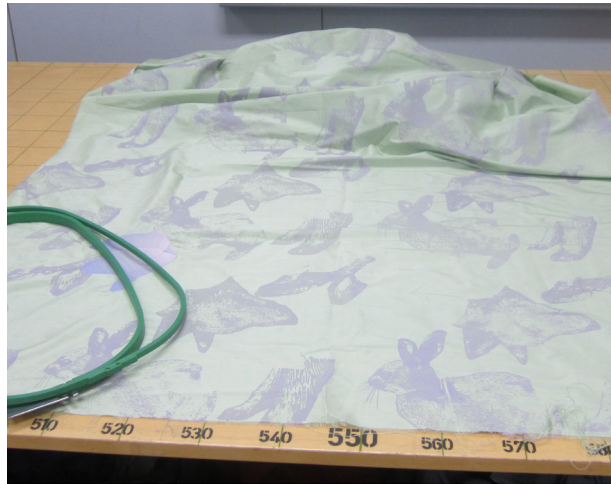
liukuväri

harva täyttötikki

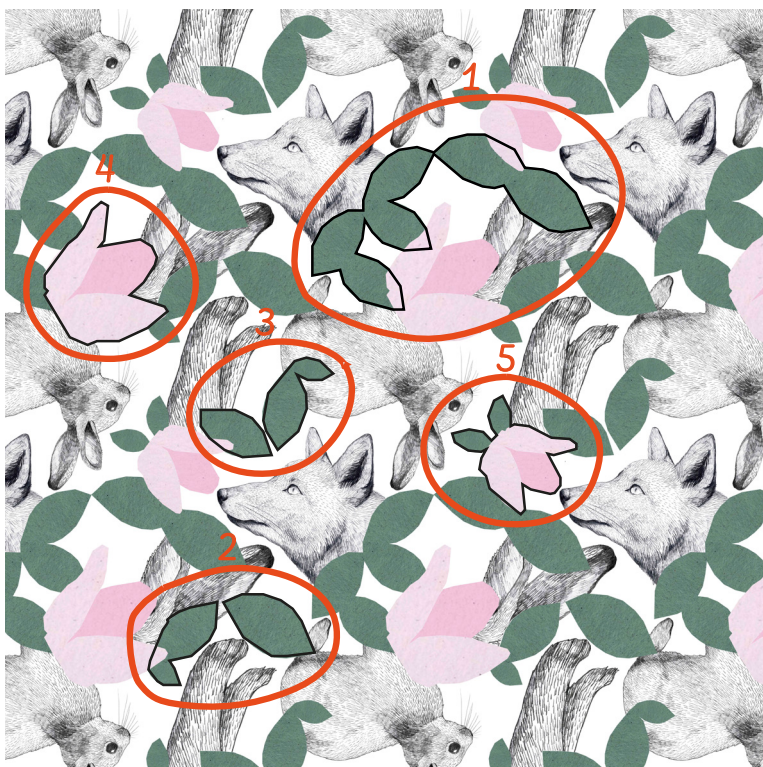
juoksutikki

Brodeeraus aloitetaan kiinnittämällä valitulle kankaalle sopiva tukikangas, jonka jälkeen kangas pingotetaan kehikkoon ja kehikko kiinnitetään brodeerauskoneeseen.

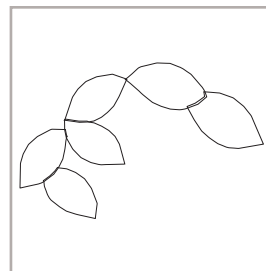

TYÖJÄRJESTYS

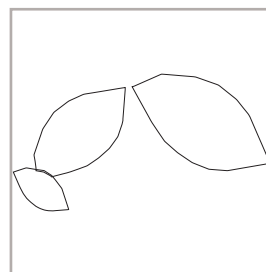

Printin jokaisesta brodeerattavasta kuvasta tehdään erillinen ohjelma brodeerauskoneeseen.

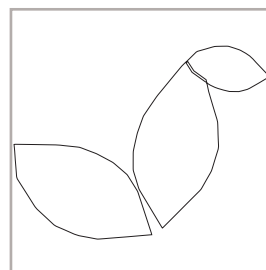
1.

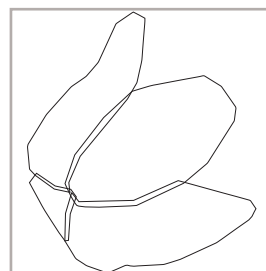
2.

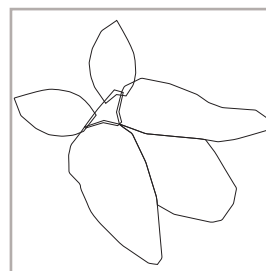
3.

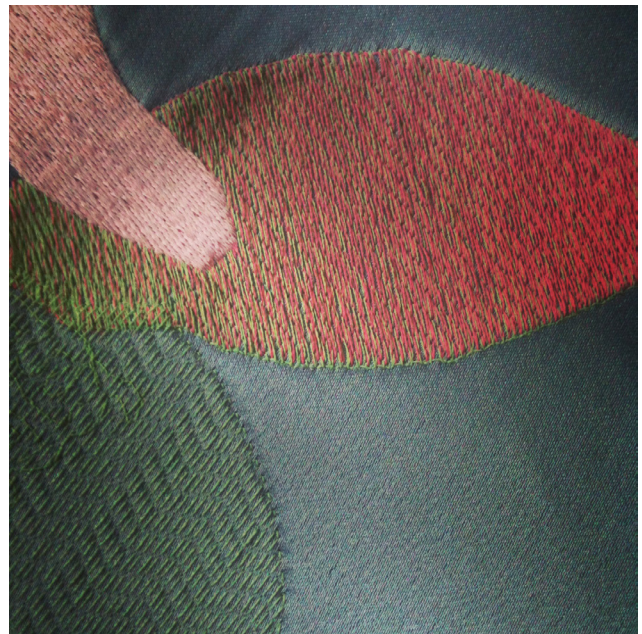
4.

5.

SUUNNITTELU & KAAVOITUS

Suunnitteluni lähti liikkeelle suurilta osin printin pohjalta. Halusin piilosilla-teeman jatkuvan myös vaateen muodoissa ja kaavoituksessa. Luonto-aihe oli myös vahvasti mukana suunnittelussa. Halusin saada mallistoon luokseen kutsuvan tunnelman ja, että käyttäjä tuntisi niissä olonsa mukavaksi. Tästä syystä käytin paljon pyöreitä ja pehmeitä muotoja, jotka luonnossakin viestivät siitä, että jokin ei ole vaarallinen. Terävät muodot taas varoittavat vaarallisuudesta tai myrkyllisyydestä. Väreissä jatkuu sama idea, vahvat kontrastit kertovat vaarallisuudesta ja siksi vältin niitä. (Nature Design, 2007)

Mallistossa täytyy kuitenkin olla kontrastia, jotta tärkeät asiat nousevat esiin. Piilosilla-printissä on leikkisä tunnelma, mutta todellisuudessa kani on ketun ravintoa. Printissä ei siis välttämättä leikitäkään vain piilosta. Mallistosta löytyy myös terävämpiä muotoja tuomaan esiin myös tämän ajatuksen. Piilosilla-teema näkyy tuotteissa suurina laskoksina, ja aukkoina, jotka piilottavat printin osittain tai paljastavat käyttäjän ihon.

Hain tuotteissa rentoa tunnelmaa väljillä malleilla ja materiaaleilla. Hampun ja pellavan luonteeseen kuuluu pieni rypyisyys, joka tuo rentoutta mallistoon. Silkki on vastapainona maanläheisille materiaaleille. Neopreeni-kankaassa on sen silkkimäisestä kiillosta huolimatta tietynlaista rentoutta, joka tulee sen luomista muhkeista muodoista. Rentoa tunnelmaa hain hampputuotteissa farkkutakkimaisilla tikkauksilla suurilla rennoilla kauluksilla, taskuilla ja väljyydellä. Sovelsin samoja ideoita muissa tuotteissa malliston yhtenäisyyden luomiseksi.

Kaavoituksessa lähdin suurimmassa osassa tuotteissa liikkeelle peruskaavasta. Eli kaavoitin suunnittelemani tuotteen valmiista kaavapohjasta muokkaamalla. Ennen lopullista tuotetta valmistin valmiista kaavoista prototyypin, josta näin mahdolliset virheet.

Ensimmäisiä tuotteita valmistaessani huomasin, miten vaateen leikkaukset tulevat vaikuttamaan lopullisen tuotteen tunnelmaan. Printtini yksi raportti on kooltaan 45cmx45cm, eli printti on vaatteessa melko iso. Jokaisen leikkauksen kohdalla printti katkeaa. Jos suuri-printtisessä vaatteessa on paljon leikkauksia se saa vaatteesta rauhattoman. En ollut huomionnut miten leikkaukset vaikuttavat printtiin, koska en ollut päättänyt missä järjestyksessä valmistan printin ja tuotteen. Kumman teen ensin; leikkaan kaavat kankaasta vai teen printin kankaalle. Valitsemani tekniikat kuitenkin olivat helpompi toteuttaa niin, että printti tehdään ehjälle kankaalle, jonka jälkeen siitä leikataan kaavat. Tällöin saumojen kohdistus niin, että printti jatkuisi saumojen yli vaikeuttaisi työskentelyä, sekä lisäisi kankaan kulutusta.

Lähdin kokeilemaan paperilla miten ratkaisen saumakohdat. Mitä jos käyttäisinkin printin rikkoutumista hyödyksi. Tulostin printin paperille kummassakin toteutettavassa koossa. Leikkasin paperista paidan kaavan ja pilkoin sen paloiksi ja kokeilin miten printti toimisi näin. Kun printti leikkautui säännöllisesti printistä syntyi tavallaan uusi printti. Huomasin, että suuri printti toimii paremmin yksinkertaisissa tuotteissa. Koska printti on niin iso sen rytmi pääsee esille vain suurilla selkeillä alueilla. Pienempi printti taas toimi myös tuotteissa missä leikkauksia ja yksityiskohtia oli enemmän, koska sen rytmi tulee esiin pienemmälläkin alueella.

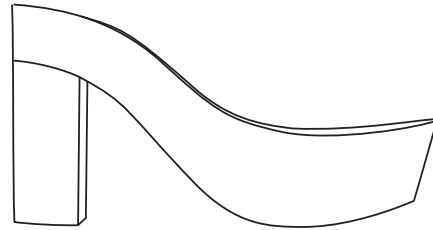

KENGÄT

Suunnittelin ja toteutin puukengät yhteistyössä puuseppä-opiskelijan, Jesse Hiltusen, kanssa. Minä piirsin Jesselle suunnitelman puupohjasta ja Jesse toteutti sen.

Kengässä haettiin massiivista ja kömpelöä ulkonäköä. Lopulliset kengät valmistettiin koivusta.

Kengän päällipuoli toteutettiin huonekalunahan ylijäämäpalloista. Nahkaremmeissä toistuu printin lehtien muodot, jotka tulevat vaatteista selkeästi esiin brodeerauksen ansiosta. Kengät siis yhdistyvät mallistoon sulavasti.

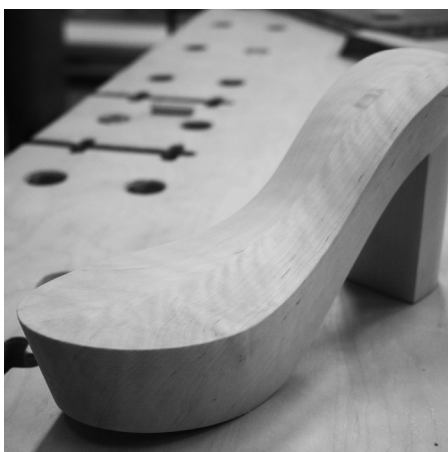
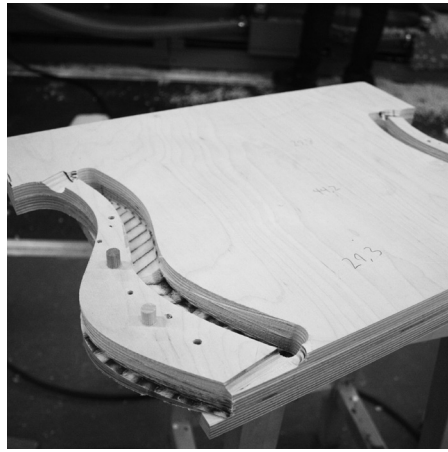

3D mallinnos (Jesse Hiltunen)

Ensimmäinen prototyyppi

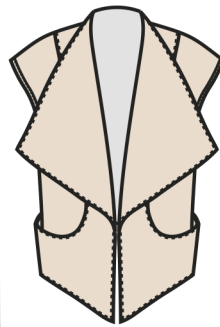
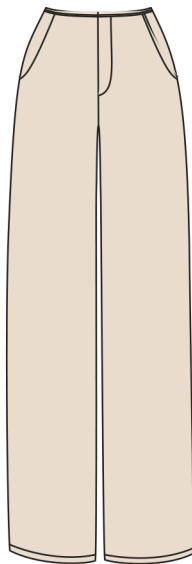
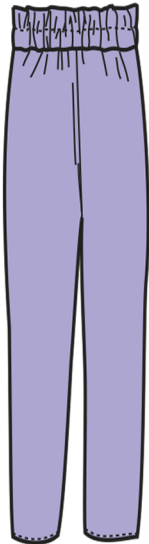
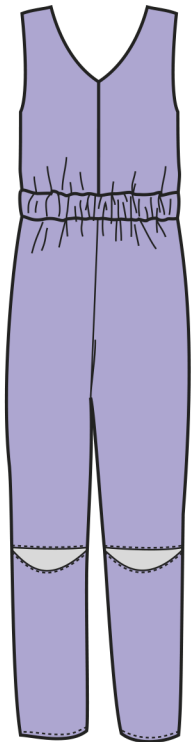
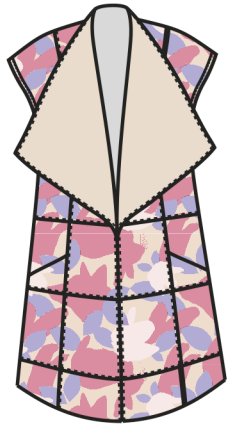

*Puupalikasta
kengäksi.
kuvat:
Jesse Hiltunen*

MALLISTORUNKO

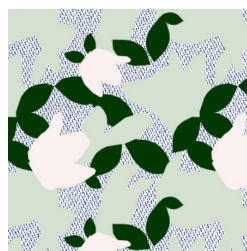
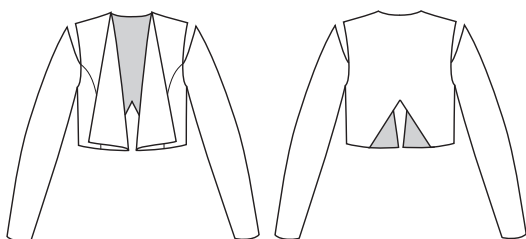
1.

jakku & mekko

Mekon suunnittelu lähti kokonaan printistä. Halusin tuotteen missä printti näkyy selkeästi ja huomiota herättävästi. Nilkkapituaisen mekon helma on näyttävä liikkeessä ja saa printin oikeuksiinsa kun materiaalina on laskeutuva pellava. Yksityiskohtana selässä on kolmion mallinen aukko, joka paljastaa käyttäjän selän piilosilla-hengessä. Mekkoon printti on toteutettu eläimet silkkipainotekniikalla ja kukat ja lehdet brodeeraamalla.

Jakun selässä on saman muotoinen aukko kuin mekossa, jolloin tuotteet kommunikoivat keskenään. Olkapäiden viillot jatkavat samassa hengessä selän aukon kanssa. Neopreenin muhkeat muodot ja kömpelö liikkuvuus on mielenkiintoinen vastakohta laskeutuvalla pellavalla.

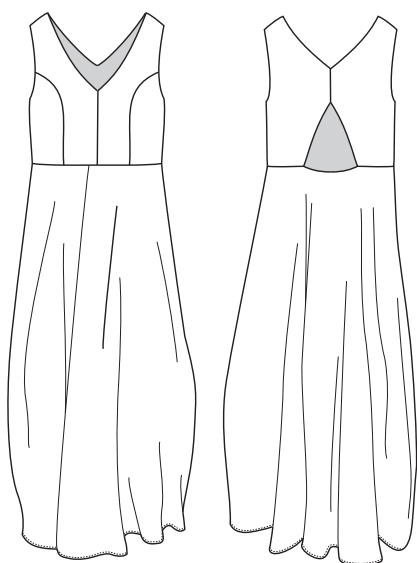
Asukokonaisuudessa on mielenkiintoinen siluetti, joka muodostuu yläosan jämään neopreenin kömpelyydestä ja mekon laskeutuvan pellavan kontrastista. Kummassakin tuotteessa printissä on käytetty samoja värejä, jotka tekevät kokonaisuudesta yhtenäisen.

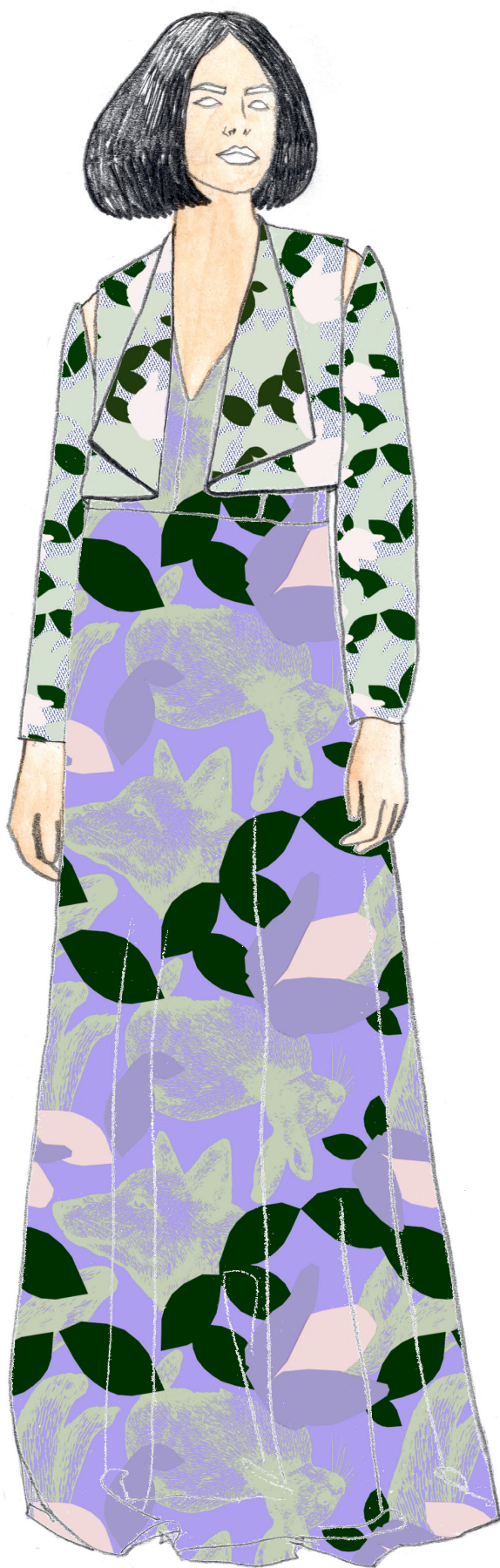

100% polyesteri/
vaatetusneopreeni

100% pellava

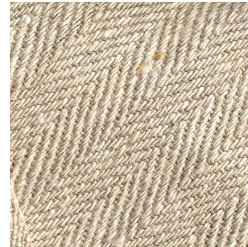
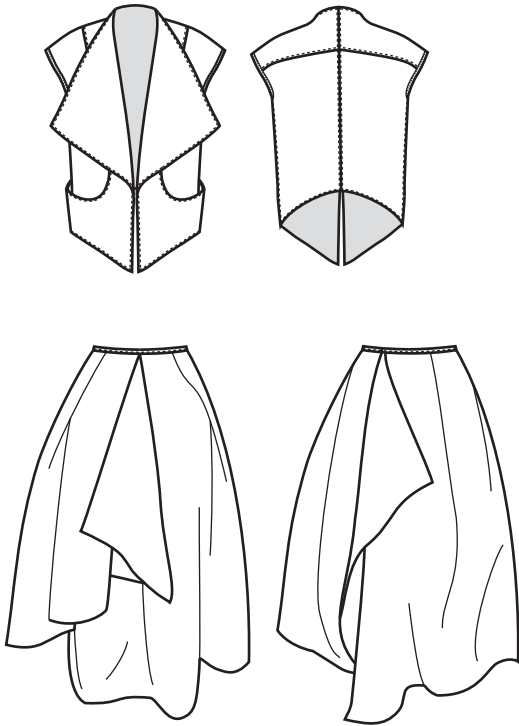
2.

liivi & hame

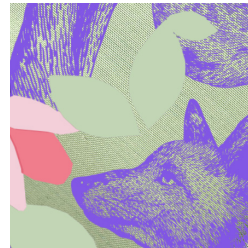
Juhlapukukurssin inspiroima hame muodostui muotoilemalla se nukan päälle. Suuret laskokset tuovat hameeseen volyymia ja yksityiskohtainen printti piilottuu niihin kuitenkin katkaisematta printtiä. Printti ei ole liian itsestäänselvästi esillä vaan paljastuu liikkeessä. Brodeeratut kukat ja lehdet pääsevät oikeuksiinsa kiiltävällä silkillä.

Rentoutta asukokonaisuuteen hain rennolla liivillä, joka on valmistettu hampusta. Rentoutta tuo myös liivin leikkaukset ja suuret kaulukset. Tuotteessa on farkkutakki henkeä näkyvissä tikkauksissa ja jämäkässä kankaassa. Taskut ovat kaavoitettu niin, että taskun suu on väljä ja siksi hieman ulkonevat miehustasta.

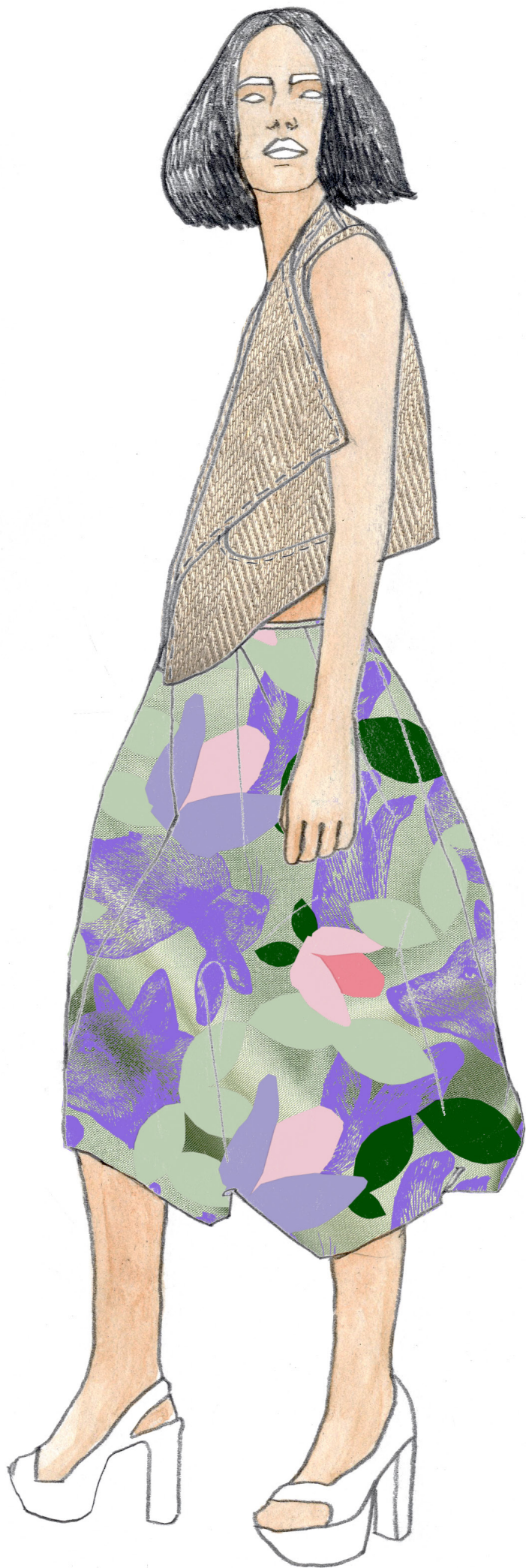
Liivin valmistuksessa huomasin hampun käyttäytyvän eri tavalla kuin kuvittelin. Hampu muuttuikin käsiteltäessä pehmeäksi ja laskeutuvammaksi. Laskeutuvuus ei haittaa lopullisessa tuotteessa, mutta ompeluvaiheessa jouduin tekemään muutoksia esimerkiksi hihansuiden huolteluun. Lopputulos on kuitenkin siisti.

100% hamppu

100% silkki

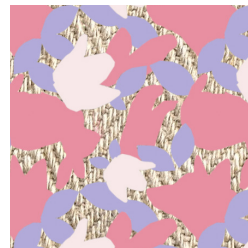
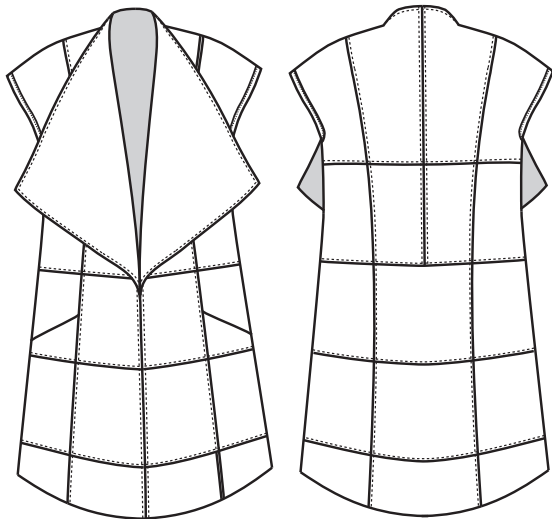

3.

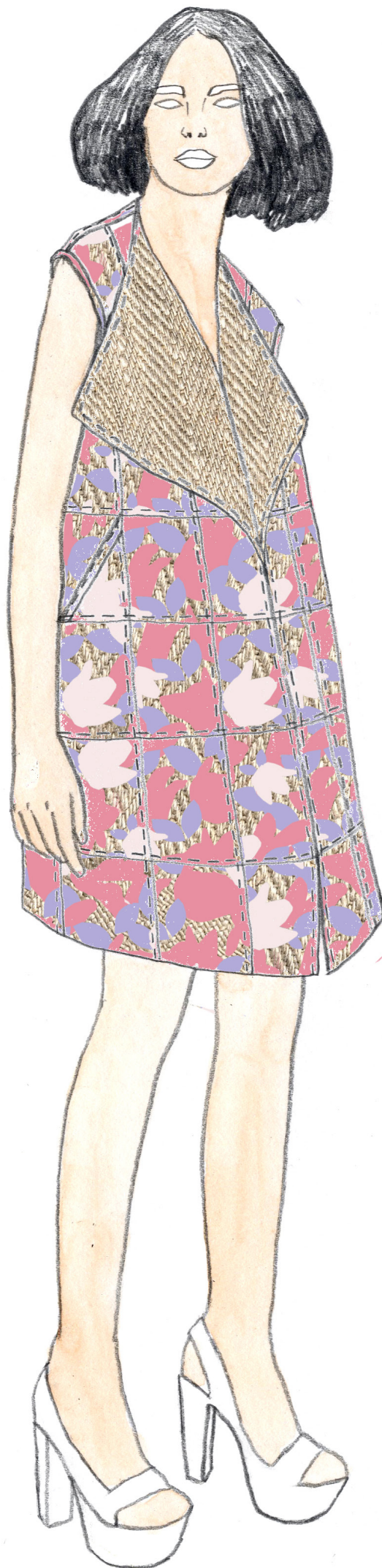
liivimekko

Liivimekossa suunnittelu lähti liivin pohjalta. Käytin hyödyksi leikkauksia, jotka rikkovat printin saaden aikaan uuden printin. Muotokieli on sama kuin liivissä, pitäen kokonaisuuden yhtenäisenä, mutta yksityiskohdat tuovat uudenlaisen ilmeen.

Liivimekko on toteutettu hampusta, jolle printti on painettu silkkipainotekniikalla pigmenttiväreillä. Karhea hamppu paljastuu tasaisen printin alta tuoden kankaan pinnalle tuntua ja mielenkiintoa.

100% hamppu

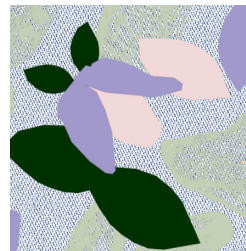
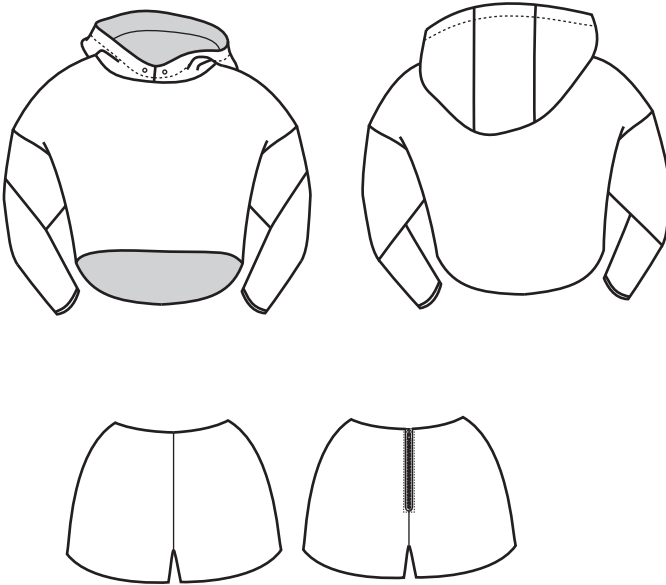

4.

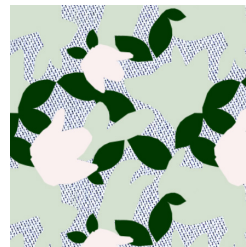
huppari & shortsit

Tässä asukokonaisuudessa minua inspiroi neopreenikangas, jolla sai luotua suuria muotoja. Halusin massiivisen, mutta rennon asukokonaisuuden. Hupullinen collegepusero on ehkä yksi perus arkivaatteista, josta asukokonaisuuden yläosa perustuu. Brodeerattu neopreeni-huppupusero on kuitenkin eksklusiivinen tuote arkisesta mallistaan huolimatta.

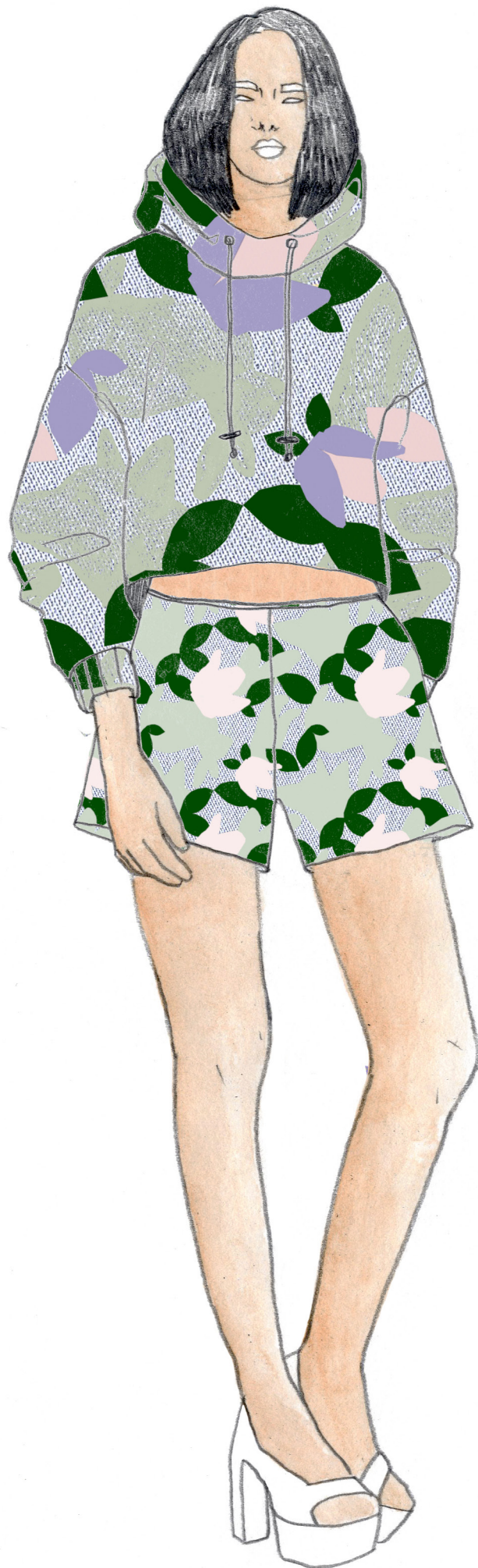
Shortseissa jatkuu huppupuseron pyöreät muodot. Kummankin tuotteen printeissä toistuu samat värit vaikka koko on eri. Kiiltävä neopreenikangas paljastuu mattapintaisen printin alta saaden aikaan mielenkiintoisen efektin.

100% polyester/
vaatetusneopreeni

100% polyester/
vaatetusneopreeni

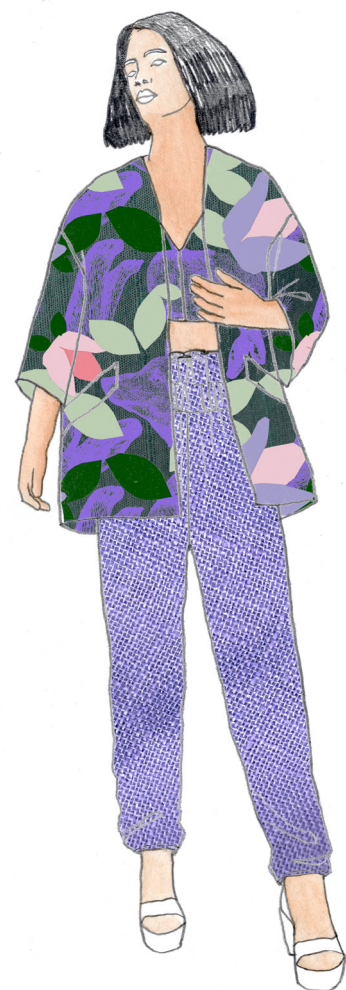
LOPUT ASUKOKONAISUUDET

Suunnittelemani, joita en valmistanut jatkavat samoja ideoita mitä valmistamissani vaatteissa on.

Pyöreät muodot, rentous, väljyys, laskokset, kaulukset ja yksinkertaisuus toistuvat malliston vaatteissa. Väriskaala on harmoninen ja luokseen kutsuva. Tumman vihreä väri tuo vaaleat sävyt esiin.

Leikkisä printti toistuu kahdessa eri koossa, värit vain muuttuvat. Kirjonta saa printin uudelle tasolle ja tuotteista eksklusiivisia.

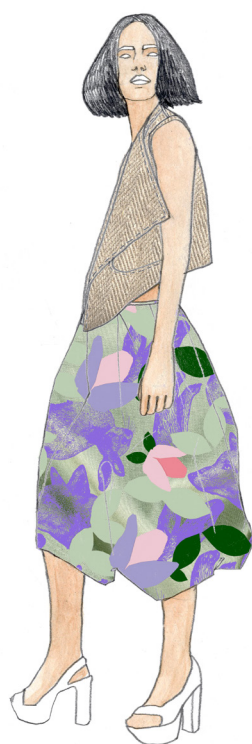
Tarinallisuus alkaa printistä ja jatkuu tekniikoiden ja vaateen leikkausten myötä lopulliseen tuotteeseen. Mallisto piristää raikkaila väreillä ja uudenaiaisilla materiaaliyhdistelmillä.

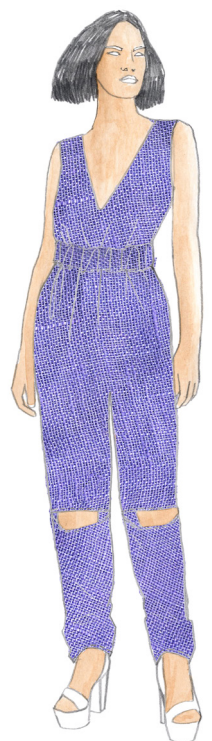

MALLISTO

ROLE PLAY

Photography **Jenni Holma**

Clothing **Katja Juntunen**

Model **Daniela @ Brand**

Assistant **Tia Lagus**

REFLEKTIO

Kokonaisuudessaan olen mallistooni tyytyväinen. Jälkikäteen tietenkin tulee asioita mieleen mitkä tekisi toisin.

Ensimmäisiä vastoinikäymisiä huomasin aikataulun laatimisen kanssa. En koskaan aikaisemmin ollut aikatauluttanut näin tarkkaan työtäni ja oli vaikea hahmottaa kuinka paljon käyttää aikaa mihinkin asiaan. Käytin turhan paljon aikaa esimerkiksi printin suunnitteluun. Vaikka printti onkin mallistossa suuressa osassa olisi pitänyt miettiä enemmän kokonaisuutta suunnittelussa. Printin suunnittelu vei aikaa vaateen suunnittelulta. Tuloksena oli, että jotkin päätökset tuli tehtyä prototyyppi-vaiheessa ja kokeiluja piti tehdä enemmän kuin mitä olisi tarvinnut ehkä jos olisi käyttänyt tarvittavan ajan suunnitteluun. Turhan työn määrä oli melko suuri, kuin jos olisi aikatauluttanut kunnolla. Työnpalautus onnistui kuitenkin ajallaan ja olen tyytyväinen lopputulokseen.

Mielestäni onnistuin materiaalivalinnoissa hyvin. Olen tyytyväinen valitsemini yhdistelmiin; karheaan ja kiiltävään, luonnolliseen ja keinotekoiseen. Niissä toteutuu tavoittelemani mielenkiinto kankaan pinnassa. Valitsemiä materiaalien löytäminen oli kuitenkin melko haastavaa. Suunnittelin ensin tuotteet ja niihin materiaalit, jonka jälkeen vasta lähdin käynnöissä etsimään materiaaleja. Normaalisti suunnittelu lähtee

materiaalien pohjalta, jolloin ongelmaa materiaalien löytymisellä ei ole. Lisäksi valitsemani materiaalit olivat kalliita, joka vaikeutti välillä opiskelijana arkea.

Olen tyytyväinen käyttämiini tekniikoihin printin valmistuksessa. Brodeeraus tuo struktuuria kankaalle, mikä oli tavoitteenani. Lisäksi brodeerausta ei ole käytetty vaatteissa vähään aikaan, mikä tekee mallistosta raikkaan. Aloitin brodeeraamisen turhan myöhään, koska se osoittautui hyvin hitaaksi tekniikaksi. Prosessin loppuun kasautui turhan paljon asioita mitkä olisi voinut tehdä aikaisemmin.

Pienistä kompromisseista huolimatta mallistosta välittyy se tunnelma mitä tavoittelin. Suuritoiset tekniikat veivät paljon aikaa, mutta lopputulos on sen arvoinen.

LÄHTEET

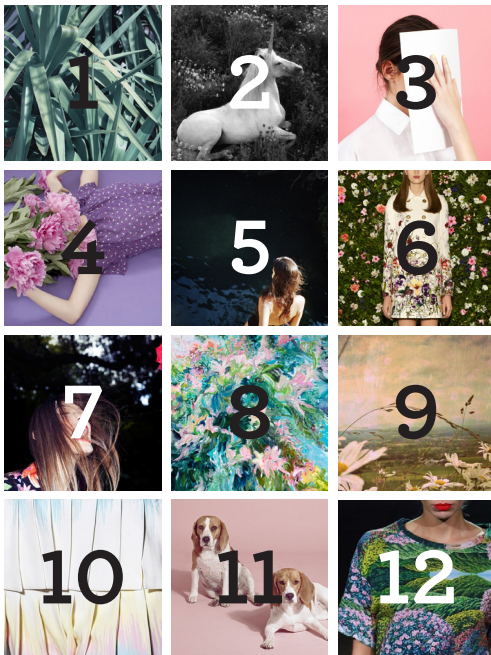
KIRJALÄHTEET:

Fogg Marnie, Print In Fashion, 2006, Batsford
Kanerva Raimo ja Koskela Matti, Silkkipaino serigrafia, 1979, Luova grafiikka ry
Nature Design, 2007, Lars Müller Publishers
Niinimäki Kirsi ja Marjo-Riitta Saloniemen, Kretongista printtiin - Suomalaisen painokankaan historia, 2008

INTERNETLÄHTEET:

Finatex, <http://www.finatex.fi/index.php?mid=7&pid=99> , luettu: 13.1.2013
Finatex, <http://www.finatex.fi/index.php?mid=7&pid=103>, luettu: 13.1.2013
Finatex, <http://www.finatex.fi/index.php?mid=7&pid=102>, luettu: 13.1.2013
Finlex, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404>, luettu: 5.12.2012

KUVALÄHTEET:

1. <http://thecomas.co/>
2. <http://piccsy.com/2012/09/picc-2328177e1>
3. <http://thecomas.co/>
4. <http://nagone.com/>
5. <http://thecomas.co/>
6. <http://evacarlavilladotcom.files.wordpress.com/2012/06/captura-de-pantalla-2012-06-11-a-las-11-32-27.png?w=660&h=672>
7. <http://thecomas.co/>
8. <http://www.wi-ch.com/Looking-Up-Spring-Drips-Down-Onto-Me>
9. <http://piccsy.com/2012/10/flowers-f3ee64365>
10. <http://thecomas.co/>
11. <http://thecomas.co/>
12. <http://thecomas.co/>

KANNET & EDITORIAL:

valokuvaaja: Jenni Holma
malli: Daniela/BRAND

KIITOKSET

Olli Vainio
Jesse Hiltunen

Perhe

Minna Cheung
Kia Koski
Marjut Yli-Mäyry
Tuija-Maija Piironen
Heikki Saros

Anna
Annika
Heta
Mariisa
Maya
Päivi
Ronja
Tia
Varpu

